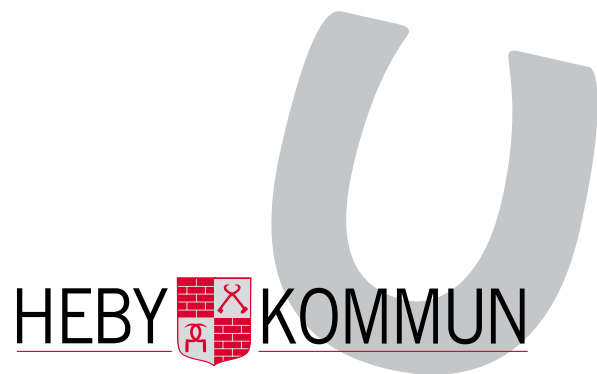

FEST I HEBY 2011

- summering -

Östervåla

Harbo

Vittinge

Huddunge

Tärnsjö

Runhällen

Morgongåva

Heby

fest i heby 2011

För sjätte året i rad har Heby kommuns invånare bjudit på, bjudit in, visat upp, engagerat, arrangerat - i vissa fall dirigerat - förbluffat och imponerat sin omgivning med vad som finns att erbjuda i Sveriges hjärta - Heby. I den till ytan stora, men till befolkningsantal lilla, kommunen som ligger i Uppsala län.

Det här kommer förmodligen att ha varit mitt sista år som samordnare av Festveckan. Fest i Heby var en idé i MAN-projektet och som sedan slog rot. Det fanns en del som var lite skeptiska till att det skulle gå. Det gick. Det gick mycket bra. Det gick mycket lätt.

Under Fest i Heby-veckan öppnar man dörrarna under en sommarvecka. Det är dels arrangemang och besöksmål som vi normalt kan skryta med (Gårdsjö Älgpark, Tegelbruksmuseet, Olpersgården, Tåg i Tärnsjö, Gröna kunskapshuset, Huddunge hembygdsgård, Runstensmuseet m fl), dels föreningar och individer som tar tillfället i akt att arrangera något speciellt just denna vecka. Några har arrangemang som sträcker sig över flera dagar i veckan (Golfskolan, Maria i Boda, Mälbyboden, VittingeGåvan m fl), andra ett enstaka tillfälle (Traktorrace, Dressyrfestival, Hundvallning osv). Gemensamt är att man drar nytta av marknadsföringen. En programtidning produceras och delas ut med post till alla inom Heby kommun samt som bilaga till UNT:s alla prenumeranter. En hemsida administreras och hålls uppdaterad och affischer i olika storlekar trycks upp.

Man "nätverkar". Träffas, planerar och genomför. Hittar samarbetspartners och marknadsför kommunen. **Framför allt kommer vi till insikt om att vi bor i en fantastisk kommun.**

Årets besökarantal är uppskattat till 7000 st. Olika arrangemang har naturligtvis olika stor dragningskraft, men man kan inte låta bli att slås av att det faktiskt är besökare över allt. Att det var 1000 st som besökte Gårdsjö Älgpark är kanske inte så förvånande, inte heller att gruppen trogna besökare på Allsången i Heby folkets park i år uppgick till 370 st. Men jag tror Heby Tegelbruksmuseum och konsthall var lite tagna med 510 personer, för

att inte tala om Östervåla-Harbo LRF som med sitt Traktorrace lockade inte mindre än 350 personer till kohagen i Ingborgbo. Folkfest med tipsrunda, knäppkorv och traktorer.

Jag har fått två frågor. Vad är det som gör att man kan genomföra detta inom Heby kommun år efter år och ingen annanstans? Har veckan varit lyckad?

Jag har mina teorier angående den första frågan. Den främsta anledningen tror jag, är våra kommuninvånare. En grupp människor som dels har något fantastiskt att erbjuda och dels inte räds besväret att göra det. Arrangören tar helt och hållet ansvar för sitt arrangemang, man förväntar sig inte att någon annan gör det. I vår kommun är detta möjligt, för vår kommun består av ansvarstagande individer och grupper. Individer och grupper som förstår att det är dem det hänger på, ingen annan. Den s k "nån-annan-ismen" göra sig icke besvär. Ingen får betalt för att det arrangerar något under veckan. Spridningen med arrangemang runt om i olika orter, gör också att det inte blir något naturligt marknadstorg. Detta i sin tur förhindrar att den mer kommersiella marknadskulturen tar över.

Jag har fått den andra frågan av några journalister. **Blott det faktum att vi genomför veckan, gör att den är lyckad. Att det sedan strömmar till människor som deltar, det är bara bara grädden på moset.**

Jag hoppas att vi ses under Fest i Heby 2012. Jag ämnar vara en flitig besökare!

I tjänsten, Helen Wolgers

ENÅKER/RUNHÄLLEN

HANTVERKSOD OCH KAFFE - ENÅKERS HEMBYGDSGÅRD

När man anländer till Enåkers hembygds-
gård slås man av den vackra miljön och de
gamla förtjusande byggnaderna. Midsom-
marstången står kvar i all sin prakt och
skvallrar om att hembygdsgården är en
knytpunkt för många runt om i bygden.
Utanför de rödmålade stugorna blev jag
vänligt bemött av Gun-britt Johansson
som tillsammans med sin dotter, och
ibland nära och kära drivit hantverksbo-
den sedan tre år tillbaka. Att få komma in i
de svalkande bodarna och titta på allt fint
som gjorts är en fantastisk upplevelse. De
prylar som säljs i hantverksboden är fram-
förallt gjorda av Enåkersbor. Det är stor
variation på produkterna, allt från honung
till smycken och tomtar.

Efter titten i hantverksboden smakar det
fantastisk med lite saft och en bulle i det
natursköna området. Att få slappna av
med nya trevliga människor i skuggan av
en björk är storslaget bara det. Att det
dessutom finns fint hantverk att titta på
gör att Enåkers bygdegård är en plats som
alla borde passa på att besöka. (Text och
bild: Kajsa Wejåker)

VANDRING PÅ DALKARLSÅSEN OCH VID STORA RUNHÄLLEN

-Vi skall inte gå så mycket i geografien, utan mer i tiden, sade Gösta Persson som var en av dem som berättade om forna tider vid vandringen på Dalkarlsåsen och vid runstenen Stora Runhällen.

Och så började han för 20 tusen år sedan. Det var då inlandsisen började smälta undan.

Den dramatiska förändringen kom egentligen 8700 f.kr då klimatet snabbt blev varmare. Vid den arkeologiska exkursionen i början av Fest i Heby-veckan, lärde vi oss att det var Medelhavsklimat här vid stenåldern på 6000-talet, så den kunskapen bekräftades. De första öarna i det som skulle bli Uppland började sticka upp på 7000-talet och så småningom blev Dalkarlsåsen en färdväg från Mälaren upp mot Gästrikland.

Det är en av förklaringarna till den stora runsten som står i korsningen av nuvarande rv 56 och vägen mot Runhällen/Enåker.

-Runstenarna placerades så att de skulle vara väl synliga, sade Linda Silja Eriksson som har byggt upp Runstensmuseet vid Enåkers hembygdsgård.

Vi fick sedan lära oss massor om runor, ornamentik, färger och annat som tillhör kunskapen om runor. Just denna runsten är från 1000-talet. Eftersom stenen är skadad överst, ser man tyvärr inte av vilken anledning den är rest men namnet Livsten, som var stenhuggare och Ärnlog som lät resa stenen, finns kvar.

Berättandet fortsatt med den bebyggelse som funnit vid vägen och där erinrade sig någon att det funnits en kiosk fram till 50-talet. Svårt att tänka sig idag kanske, men bara några meter in på vägen mot Runhällen står ett par grindstolpar och man kan ana resterna av ett gammalt torp.

-Och här har jag kört förbi varje dag i flera

år, och har inte sett något av detta, sade en av deltagarna förvånad. (Text och foto: Elisabet Andersson)

RUNSTENSMUSEET I ENÅKER

Att Heby kommun är en spännande kommun visste vi redan, men hur intressant den faktiskt är ur historisk synvinkel är svårt att förstå innan man har besökt Enåkers runstensmuseum.

Museet ligger vid Enåkers bygdegård som bjuder på kulturmiljö som berör. Det ligger i en gammal Linbastu som byggdes 1870. När man kommer in blir man lätt inspirerad av Linda Silja som berättar om runstenarna och sitt intresse för bygdens historia.

Enåkers runstensmuseum består av historia och information om de flesta runstenarna i Heby kommun. Den närmaste runstenen ligger bara någon kilometer därifrån. Museet består av en samling ovärderlig information om traktens historia. (Text och bild: Kajsa Wejåker)

HARBO

FRILUFTSGUDSTJÄNST

På Fest i Hebys första dag hölls en ekumenisk friluftsgudstjänst vid Harbo hembygdsgård. Ett trettiotal personer kom med kaffekorgen på armen för att fira gudstjänst. Hembygdsgården inramade gudstjänsten med sin unika miljö och kunde ståta med en vacker midsommarstång från gårdagens firande. Inlånad från Andreasskyrkan i Stockholm höll pastor Sven Johannesson en predikan om att göra det omöjliga möjligt, och om generositet. Efteråt stannade deltagarna kvar och lät kaffekorgen komma väl till pass. (Text och foto: Helen Lundell)

VÄGKYRKA HARBO KYRKA

Viktoria Landén och Fanny Olsson välkomnar vägkyrkans besökare. Förhoppningen är att vägkyrkan ska göra att kyrkan ska kännas lättare att besöka, öppna för mer spontanitet. Harbo kyrka har dessutom en ikonutställning i sommar med ikoner gjorda av Christina Lundström, Uppsala. (Text och foto: Helen Wolgers)

KONSERT MED BENGT HALLBERG I HARBO KYRKA

Bengt Hallberg är en legend i den svenska jazzhistorien. Han har spelat med Arne Domnerus och Stan Getz, haft en egen trio och tillhör musikerna man kommer ihåg från tv på 60- och 70-talet.

Nu spelade han som avslutning på Fest i Heby 2011. Orkesterjournalen skrev en recension när Bengt Hallberg återkom till scenen efter flera års bortovaro. Det är bara att instämma – det var magiskt. Örhängen som Tea for Two och Take the A-train blandades med potpurrier på svenska och franska melodier som Jag har bott vid en landsväg och Sur le pont d'Avignon. Naturligtvis gav sig inte publiken utan efter Bengt Hallbergs "signaturmelodi" Dinah, tog han även Stardust. "Vill Ni höra en till?" frågade han innan han slog sig ner vid flygeln en sista gång.

Som ett extra glädjenummer fick publiken höra uruppförandet av den egna komposition Lucky corner – "som jag tillägnar den dam som står mitt hjärta närmast". Kommunalrådet Marie Wilén fick också tillfälle att framföra några ord och berömde alla som sysslar med Fest i Heby och visar upp hur mycket invånarna i Heby

kommun förmår – allt på en vecka - Marie föreslog en stor applåd – något som publiken gjorde sitt bästa för att förverkliga. (Text och foto: Elisabet Andersson)

HEBY

ALLSÅNG I HEBY FOLKETS HUS

En fantastisk sommarkväll i mitten av juni bar det av till Allsång i Heby. Det var jag och 370 andra som hade sökt sig till allsången. Alla var på gott humör och det var stor variation i åldrar.

Fredrik Eklund Olsson var en lysande allsångsledare. Hans energi smittade av sig när han studsade runt på scenen och bland publiken. Bengt-Tommy som stod för musiken gjorde ett utmärkt jobb med bra drag och läckra solon. Allsången bjöd dessutom på duktiga artister: Erik Ekblad, Sofia Wilén och Anna Hedén, en duktig barnkör från Heby och Huddunge och sen sjöng Anna Grälle två låtar varav en var egenskriven. Ett unikt inslag i årets allsång var att en sång som sjöngs av Daniel Eriks-son visades med teckenspråk.

Allsången i år var mycket underhållande. Låtar som sjöng var bland annat: En kväll i juni, Varmkorv boogie, Anna och mig och sist men absolut inte minst: Heby i mitt hjärta! (Text och foto: Kajsa Wejåker)

FOTBOLLSSKOLA I HEBY

70 ungar i åldern 7-11 år tränade tre timmar om dagen i en hel vecka på Tegelval- len i Heby. Veckan avslutas med cupespel för mixade lag, alltså pojkar och flickor i samma lag, och sedan får alla diplom. De flesta av deltagarna i fotbollsskolan hade aldrig spelat fotboll i något lag innan, så nu kan Heby AIF hoppas på en viss förnyelse i sina lag.

-Fotbollsskolan är viktig för oss, sade Lennart Falk i Heby AIF. Vi har detta en gång per år och går ut till skolorna med information innan. Vi hoppas bara att friidrotten får sitt med banor och annat, så kommer det att bli ännu fler barn och ungdomar här. Man har dock räknat ut att det är ca 50.000 personer som rör sig på Tegelval-

len under ett år. Många lag från Uppsala t.ex. förlägger sina träningar och träningsmatcher i Heby. (Text och foto: Elisabet Andersson)

GRATIS GOLFSKOLA FÖR BARN

Den 28 juni var det strålande sol och minst sagt full aktivitet på Heby Golfklubb. 14 barn mellan 8 och 13 år höll på att lära sig spela golf. Några hade aldrig någonsin spelat förut medan andra redan var utrustade med både klubbor och golfbag. Golfskolan höll på i tre dagar i två timmar per dag. Barnen fick lära sig mycket om golf och när jag frågade vad de tyckte bäst om så var putten och fiket mycket uppskattat.

Trots gassande sol var humöret på topp och alla tyckte att det var väldigt roligt att spela golf. I slutet av den andra dagen gick hela skaran ut på banan för att prova lyckan. Vem vet, idag kanske nästa golfproffs slog sitt första slag på Hebys GK. (Text och bild: Kajsa Wejåker)

GÅRDSJÖ ÄLGPARK

Det är inte svårt att hitta till Gårdsjö älgpark. Vägen dit pryds av fantastiska skyltar som göra bilresan mycket roligare. Väl framme inser man snabbt att älgpar- ken handlar om mycket mer än bara älgar.

Barn sprang omkring och matade hönor, hästarna gnäggade och de något äldre satt i skuggan och fikade.

Leif Lindh mötte upp den första gruppen för dagen för att ta med dem ut på en timmes rundtur. Många var förväntansfulla och barnen sprang fram till vagnen de skulle åka, som drogs av en gammal traktor. Leif som dagen till ära dessutom hade namnsdag var på ett strålande humör och berättade fantastiska historier om hur han har arbetat med att komma nära den svenska skogens konung.

Väl ute träffade vi på många älgar. Leif som har namn på alla sina 14 djur berättade om älgarnas ålder, deras natur och hur han driver gården. Idag hade vi turen med oss, älgan Linus som bara var 6 veckor gammal kom orädd fram och åt lite ur hinken som Leif hade med sig.

Att Leif har byggt upp en fantastisk relation med sina djur går inte att ta miste på. Det är tack vare denna relation som vi besökare får möjlighet att komma riktigt nära djuren, de är nyfikna och man får försiktigt känna på hornen och klappa älgarna.

Gårdsjö älgpark är en fantastisk upplevelse för människor i alla åldrar. Genom Leifs berättelser får alla lära sig mycket

om djuren och ingen hoppade av vagnen besviken. Detta är en upplevelse utöver det vanliga, men ta det försiktigt de varnar för älg! (Text och bild: Kajsa Wejåker)

GÄRDS VÄRLD

En värld från förr som bjuder oss att kika in i en flickas liv. Leksaker som faktiskt inte har behövt slumra in, utan fått fortsätta ett aktivt liv tillsammans med sin lekkamrat Gärd.

Dockor i dockmöbler, en lastbil i trä från Gärd's egna "åkeri". Förtjusta rop kom från hörnet där lådan med bokmärken stod och jag tyckte mig höra att det fanns fler som sparat ägodelar ifrån förr...och andra som kände igenkännandets glädje. (Text: Helen Wolgers Foto: Mats Wolgers)

TEGELBRUKSMUSEUM

Thomas Nilsson berättar att turistbesöken under årets första halva har slagit alla rekord och på disken står ett vykort från en tacksam grupp från Månkarbo som varit på besök. Medlemsantalet i den hårt arbetande ideella föreningen ökar också, och tillsammans hjälps styrelsen åt att bjuda på sitt specialkunnande inom olika områden.

Något man slås av när man besöker lokalerna i det gamla bryggeriet i Heby, är den respekt man visat lokalens ursprung. Trots konstutställningar, ateljé och museum finns husets själ och karaktär kvar. Tack för det. (Text: Helen Wolgers Foto: Mats Wolgers)

ROSARUMMET

Det var en rejäl invigning under Fest i Heby-veckans första dag. Själva veckan invigdes genom tal av Annika Krispinsson men det var inte det enda. "Rosarummet" invigdes också, och det med gemensamma krafter från duon Sonja Petterson och Barbro Lindgren, som tillsammans höll i saxen när det rosa sidenbandet föll i två delar. Barbro som skrivit alla böcker om bullteriern Rosa och Sonja som har gett Rosa och hennes hundkompisar ännu mer liv

genom sina skulpturer. Dessa skulpturer som numera hör till Hebys kulturskatter. Rosarummet är nu en permanentutställning på konsthallen i Tegelbruksmuseet med eget rum. En oas i ett hörn på andra våningen i den gamla bryggeribygnaden. Fest i Heby kan väl med sina sex år också ses som ett permanent inslag i Heby kommun nu? (Text: Helen Wolgers Foto: Mats Wolgers)

KINESISK MEDICIN

I ett tält utanför Heby Folkets hus sitter Jiri Cvancara och talar om kinesisk medicin. Hur i allsindar har han hamnat här, tänker man.

-Jag går på Metropolitan, svarar Jiri med ett milt leende.

Aha, en operafantast som också sysslar med akupunktur, akupressur och zontterapi bl.a. och som passar på tillfället under Fest i Heby att sprida kunskapen.

Jiri flydde till Sverige när ryssarna tågade in i Tjeckoslovakien under den s.k. Pragvåren och hamnade i Uppsala. Så småningom kom han att arbeta i USA i 25 år, innan det åter blev Uppsala.

Förbindelserna mellan de östeuropeiska länderna och Kina var mycket starkare under kommunismen än vad de är idag och bl.a. hade ett kinesiskt universitet filial i Prag. Kunskapen om akupunktur finns sedan dess bland tjeckiska läkare.

-I den kinesiska medicinen läggs mycket stor vikt vid diagnosen, berättar Jiri. Han kan alltså göra en annan bedömning än vad man gör inom den traditionella västerländska medicinen. Innan någon behandling börjar avsätts en timme för diagnos, även om Jiri inte bara behandlar olika sjukdomar utan även biverkningar av

läkemedel och prevention för att upptäcka olika problem. Mer information finns på Jiris hemsida. (Text och foto: Elisabet Andersson)

NATURVANDRING PÅ GOLFBANAN

Ja, det finns ett rikt djur- och växtliv på golfbanan! Där finns en mångfald av naturtyper och grunda dammar som spontant drar till sig en riklig flora och fauna. Tillgången på insekter och andra smådjur gör också golfbanan attraktiv för en större mångfald av fåglar, än t.ex. den omgivande barrskogen. Ett tiotal personer vandrade runt golfbanan och imponerades såväl

av vad banan hade att erbjuda i form av naturupplevelse, som Johan Ahnströms kunnighet. (Text och bild: Helen Lundell)

SKÄRGÅRDEN VID MOSSBODA

När man svishar fram i bil längs riksväg 56 mellan Tärnsjö och Stingtorpet, kan det vara svårt att föreställa sig att åsen var högsta delen på en ö för sisådär 6000 år sedan. När man så träffar arkeologerna Niclas Björck och Fredrik Larsson från Riksantikvarieämbetet och de berättar och visar kartor, kan man genast föreställa sig ett helt annat landskap än dagens.

-Egentligen handlar det om samma bete-

ende som idag, konstaterar en av arkeologerna. Folk vill bo vid vatten. Det gjorde man under stenåldern också, eftersom fiske och säljakt var det man levde av. Alltså kan man, med hjälp av digitaliserade kartor som visar hur landet höjde sig ur havet, räkna ut var bosättningarna kan tänkas ha funnits. Kanske en ö som skyddar för vind, några stenblock runt den vik man har valt och så börjar arkeologerna gräva där i nutid. Och hittar bl.a. föremål av flinta. Flinta fanns för övrigt endast i Skåne, så på något sätt måste den ha transporterats till norra Uppland. Uppland var för övrigt det landskap i Sverige som

sist reste sig ur havet under mesolitikum som perioden kallas.

Landhöjningen gick mycket fortare då än nu - cirka tre meter per århundrade, vilket gjorde att bosättningarna ständigt flyttades för att ligga närmare kusten. Den kunskapen knyter an till utgrävningarna på Smedsängen i Harbo 2006. Dit kom människorna för ungefär 5000 år sedan då landet höjts ännu mer och den s.k. Tämnaviken gick in från Östersjön.

Utgrävningarna som gjorts nu - man har hittat 19 lokaler - är gjorda längs den sträckning som riksväg 56 kommer att få. Hade det varit för ett antal tusen år sedan hade det varit Medelhavsklimat med ädel-lövskog och vattnet havet hade skymtat mellan träden. Tänk vad fantasin, underbyggd med kunskap, kan förändra ens syn på skogen på Dalkarlsåsen... (Text och foto: Elisabet Andersson)

Rapporten Stenålder längs nya riksväg 56 kan hämtas hem på Riksantikvarieämbetets hemsida.

SOMMARKONSERT I VÄSTERLÖVSTA

Tisdagen den 28 juni bjöd Västerlövsta kyrkokör till sommarkonsert. Drygt 40 personer i olika åldrar hade sökt sig till kyrkan för konsert och dessutom lite allsång.

Temat som kören valt var perfekt dagen till ära, det var nämligen blommor. En vacker sommarkväll i mitten av juni bjöds det på vacker sång med sann glädje. Några klassiska låtar som kören bjöd på var "Himlen är oskyldigt blå", "Barfotavisan" och "Uti vår hage". Det var fantastisk stämning när kören även bjöd på allsångslåtar. Några som sjöngs av hela kyrkan var "Ånglamark" och "Om maskros och tjärdoft". I kyrkan kändes stark gemenskap

när alla tog i under allsångslåtarna och kören utstrålade verkligen glädje och samhörighet. (Text och bild: Kajsa Wejåker)

TOMMYS MINNESTÄVLING

Ett 20-tal golfande Fest i Heby -deltagare gjorde upp om det två vandringspokalerna till Tommy Erikssons minne på Neovabanan i Sävne utanför Heby. Banan är öppen för alla, erbjuder något extra och sägs "belöna den djärve men samtidigt vara generös mot höghandikapparen". Deltog på sitt sätt gjorde även Tommys första barnbarn Tove, som följde med på golfbanan som åskådare hela varvet runt. I kiosken såldes korb, kaffe, godis och smörgåsar. De som inte deltog kunde slå några slag på rangen. Så kom då alla deltagarna i mål, och efter sammanräkning blev resultatet:

B - klassen: 1 pris Kent Eriksson, Heby GK, 2a pris Olle Hiller, Sala GK, 3e pris Sune Andersson, Heby GK

A - klassen: 1a pris Sten Eriksson, Heby GK, 2a pris Tommy Sellgren, Sala GK, 3e pris Tina Färnskog, Sala GK
Vinnare av Fest i Heby vandringspokalerna (scratch): Tina Färnskog, Sala GK, Tommy Sellgren, Sala GK. Grattis! (Text och bild: Helen Lundell)

TREMOLO I HÅRSBÄCK

Trots blix och dunder var stämningen varm i Hårsbäckes bystuga under midsommardagen. Här samlades drygt 40 personer för att delta i Gudstjänsten som hölls av Lena Gustavsson.

Medlemmarna i Tremolo - Jan Bohlin, Jan-Erik Olsson och Henrik Eriksson - höll stämningen på topp med vacker musik och spännande historier som bjöd upp till skratt. Alla medlemmarna i gruppen Tremolo kommer från Uppland och Jan Bohlin vann VM på nyckelharpa år 2004.

Tremolo spelade visor och folkmusik där vissa av låtarna förgylldes med sång av Jan-Erik Olsson. Det bjöds på många leenden och vaggande ben när besökarna njöt av musiken.

Efteråt bjöds de på fika och fantastiska tårter bakade av Barbro Johansson. (Text och bild: Kajsa Wejåker)

TÅRTKALAS HOS HEBY GK

Det är inte svårt att få sällskap när man ska på tårterkalas på Heby Golfklubb i Sävne. Jordgubbstårten var minst lika god som förra årets. Ser fram emot nästa års... Sune Andersson, klubbens ordförande berättar att greenfee har ökat men antalet betalande medlemmar sjunkit något. Det sistnämnda ett problem som flera golfklubbar stött på.

Nytt för i år är att det finns sommarpersonal som kan ordna med fika mm för besökare under hela sommaren. Är du spelsugen rekommenderas Sävnes niohåls bana varmt. Och om du råkade missa årets tårterkalas - gör inte om det misstaget nästa år! (Text och foto Helen Wolgers)

VALLNING MED AMI OCH TOR

Då Heby kommun kan stoltsera med en svensk mästare i nötvallning, var Fest i Heby 2011 ett utmärkt tillfälle att få visa upp hur det går till. Med Lars Jansson, Stalbo, som dragplåster arrangerade LRF i samarbete med föreningen Vansjön-

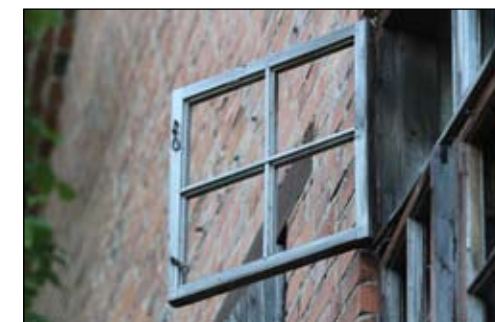

Nordsjöns Vål en vallningsuppvisning vid Nordsjöns strand. På Staffan och Veronica Lunds mark i By, passade man på att informera om vikten av att ha betande djur för att hålla marker öppna och förhindra att sjöar växer igen. Innan VNV satte igång sitt arbete, låg både Nordsjön och Vansjön rätt illa till i det hänseendet. Sedan ca åtta år tillbaka har familjen Lund haft betande djur på strandängen vid sin gård och vid Vansjön betar Hillevis Bohlin's djur. De aktuella stutarna som agerade vallningsobjekt under förmiddagen, är inlånade under betessäsongen från Sävne. God korv serverades, producerad av rent nötkött från just Sävne. Lokalt så det förslår! (Text och bild: Helen Wolgers)

INDUSTRIMINNESVANDRING I HEBY

Kenth Hanssons historiska vandringar är alltid populära. Visste du t ex att Heby har haft ett eget 30-årigt krig?

I Heby handlar det mycket om tegeltillverkning, men Kenth skänker oss också en bild av hur Heby såg ut förr. Och som vanligt på herr Hansson populära vandringar, ingår i truppen deltagare som kan fylla i, berätta mer och komma med nytt. Ingen visning blir på så sätt den andra lik. Och det 30-åriga kriget...tja, du får helt enkelt gå på nästa visning och ta reda på det. Jag kan avslöja att det rör sig om tre efternamn (Olsson, Rosenlund och Wickström) och ett vatten. (Text och foto: Helen Wolgers)

HUDDUNGE

HUDDUNGE HANTVERKSOD OCH CAFÉ

I Huddungehantverksbod kan man köpa allt från olika hantverk i fantastiska former och delikatesser (till exempel rabarbermarmelad) till universalsalvan Probat, som patenterat hjälper mot det mesta. I grönskan kan man sedan inta en god kopp kaffe med hembakat till.

Runt borden i kaféet talades både svenska och engelska och hembygdsgården verkar vara en naturlig träffpunkt för såväl huddungebon som besökaren. (Text och foto Helen Wolgers)

IOGT-NTO-ÖPPET HUS

Mellan Huddunge och Heby slingrar sig en liten grön väg in en bit i skogen. Där står en söt stuga som IOGT:s förening i Heby förvaltar. Här blev jag mycket väl mottagen av fyra medlemmar i föreningen, Lenart Matzon (före detta ordförande), Jan Albinsson (nuvarande ordförande), Helge Larsson och Gunilla Albinsson.

IOGT arbetar med viktiga alkoholfrågor. De har arbetat bland annat med att föreläsa i skolorna, anordna nyktra fester och ha öppet hus. Ett av de viktigaste uppdragen

gen är att starta diskussioner om alkohol och hur alkoholen påverkar kroppen. Inom IOGT rörelsen är tanken att man alltid ska känna sig välkommen. Alla närvarande var mycket vänliga och man kände sig genast välbemött. IOGT arbetar med betydelsefulla frågor och om man någonsin behöver fråga eller vända sig till någon finns där alltid en utsträckt hand. (text och bild: Kajsa Wejåker)

MEDELTIDSMÄSSA VID KYRKORUINEN

Tänk dig att komma in på en plats där alla är lika mycket värda. En plats där alla är välkomna och alla bryr sig om varandra. Precis så kändes det när man kom in i värmen i stugan vid medeltidsmässan i Huddunges gamla kyrka, andra söndagen efter Trefaldighet 3 juli.

Tomas Anderman som höll i gudstjänsten berättade om hur det gick till förr i tiden. Han talade också om vikten gemenskap och att aldrig utestänga någon. Runt 20 personer hade samlats för att delta i gudstjänsten. Bland annat var Eva Wikström och Monika Morling där i fantastiska dräkter sydda av Evas syster Anna-Karin Wikström.

Det var andra året som medeltidsmässan hölls. Kyrkorådet har arbetat med alternativa former av gudstjänster. De har sett möjligheter och de kommer att fortsätta åstadkomma spännande mässor. (Text och bild: Kajsa Wejåker)

MORGONGÅVA

ALLÉVÄGEN I MORGONGÅVA

Torget. Ramsjöbäcken. Hotellet. Skogsslottet. Bryggeriet. Och så alla siffror – åttan, femman, trean...

Det var stor uppslutning, närmre 80 personer, som deltog i Kenth Hanssons utflykt med historieberättande om Morgongåva i största allmänhet och Allévägen i synnerhet.

Orten med Sveriges vackraste namn, uppstod i andra halvan av 1800-talet eftersom tyska intressenter köpt mark för gruvbrytning norr om dagens samhälle. De ville ha ett tågstopp – då liksom nu – för att frakta kol och koks till masugnarna och malm därifrån. Nu blev det inte så mycket med själva gruvdriften. De båda masugnarna hann knappt gå i drift förrän företaget gick i konkurs. Då hade man bl.a. byggt flera bostadshus längs det som kallades nya landsvägen och som senare döptes om till Allévägen. Sedan den tiden hänger numren som husen benämndes med kvar. Kvar finns också vinbärsbuskar, äppelträd och ädellövträd som bildar en vacker park på en sidan allén.

Efter nedgång och slutlig stängning av Västerås Mekaniska verkstäder på 1980-talet såg det nattsvart ut för Morgongåva. Ända

tills Företagsparken uppstod, bokgros-sisten Seelig kom dit som hyresgäst och med det adlibris som uppstod ur Seelig. Resten är känt – Sveriges mest framgångsrika e-handelsföretag inom bokbranschen finns numera på det område som skulle varit centrum i gruvdriften. (Text och foto: Elisabet Andersson)

TÄRNSJÖ

BÅTFÄRD PÅ FÄRNEBOFJÄRDEN

Man kan inte påstå att vi hae tur med vädret, men det var vackert i alla fall. Så kan man sammanfatta en tur på Färnebofjärden när det blåser småspik och vattnet skvätter upp.

Lasse Nyholm försökte överrösta vinden och ge passagerarna så mycket information det bara gick. Ttill exempel att Färnebofjärdens naturreservat är 10.000 hektar stort, varav 4.000 hektar är vatten. Uppmätta största djup är 22 meter. Per sekund rinner 350 kubikmeter vatten genom älven/fjärden. Detta slås endast av Göta älv där samma mängd vatten som rinner geom Daälven tar fem månader och 18 dagar på sig för att passera från Vätern

till utloppet. Sista timmerflottningen genomfördes 1970 och hade då pågått från 1800-talets mitt. Sedan åkte vi hem och drack te. (Text och foto: Elisabet Andersson)

GRILLKVÄLL MED TIPSRUNDA VID TÅG I TÄRNSJÖ

Det minsta man kan säga är "vi hade i alla fall tur med vädret", för en bättre kväll för en stillsam tipsrunda – som handlade om cyklar och vad därtill hör – en hamburgare eller korb, samtal med gamla och nya vänner och ett gäng smågrabbar som testade vad de egna cyklarna förmådde, kan man näppeligen tänka sig.

Grillkvällarna återkommer en gång i veckan under juli. Varje gång ett nytt tema. Speciellt ser man fram emot den 27 juli,

då temat är "Rullstolar och rollatorer". Förra året var det sommarens höjdpunkt, då ett flertal boende från det närbelägna äldreboendet kom ner till tåget och sedan lät sig skjutas omkring i lastbilar och annat. Framåt tionsåret tyckte personalen att det var drags att dra sig hemåt. Detta möttes med protester från de äldre. Vi får se hur långt in på natten man håller på den här gången... (Text och foto: Elisabet Andersson)

GRÖNA KUNSKAPSHUSET

Monica Westerberg tar emot i Gröna Kunskapshuset. Hon är en av de som håller GKH i ett så förträffligt skick. Lindrödsgrisarna låter sig välmående klias av Monica, medan hon berättar att de snart

utökar sommarens djurbesättning med några hälsingetackor med lamm. Utöver Gröna Kunskapshusets egna utställningar, kan man också se en foto-utställning av Conny Sjöström samt få information om Biosfärområdet. Då man har en visingsbikupa, finns naturligtvis lokalt producerad honung till försäljning! (Text och foto: Helen Wolgers)

INGBO KÄLLOR OCH KVARN

Ingbo källor är en magisk plats. När man går ner mot kvarnen omsluts man av en förtrollande gammal urskog. Väl nere vid

källan möts man av det klaraste vatten. Källan sägs vara som djupast fem meter, men det är med blotta ögat svårt att förstå på grund av det kristallklara vattnet. Källan är inte bara fantastiskt vacker utan dessutom extremt produktiv. Den producerar inte mindre än 4,3 miljoner liter vatten per dygn. Att få se hur vattnet forsar fram och driver de stora stenblocken i rotation är en upplevelse utöver det vanliga. Att komma in i kvarnen känns som att komma tillbaka flera hundra år i tiden. När Per Möller berättar så förstår man faktiskt hur det förr i tiden gick till att få fram finkornigt mjöl.

Att besöka Ingbo källa och kvarn är en fantastisk upplevelse. Jag har sagt det förr och jag säger det igen, Ingbo källor är en magisk plats. Jag kommer att åka tillbaka! (Text och bild: Kajsa Wejåker)

LIVETS MITT - KONSERT I NORA KYRKA

Mitt i livet är vi alla, gammal som ung, när vi lever, upplever och lär oss nytt varje dag. I den rymliga, vitkalkade kyrkobyggnaden i Nora församling sjöng, spelade och berättade Bengt Erlandsson och Christer Malmgren om sina erfarenheter från livet. De bjöd på sig själva med ett stort mått humor och värme.

Medan sommarsolen generöst lyste i och utanför kyrkan fick ca. femtio åhörare lyssna till en finstämd Fest i Heby - konsert med mycket variation och som smakade mer... (Text och foto: Helen Lundell)

KYRKSTIGSVANDRING

Nuförtiden är det motion och tradition, förr var det blodigt allvar när man måste ta sig från byarna nordost om Tärnsjö och in till samhället och kyrkan. Kyrkstigen är nio km lång och går genom urskogslänkande områden, genom jordbrukslandskap från älven ner till Nora kyrka. På vägen passerar man diverse intressanta punkter - och ett och annat blåbär - som Messkog där en mila just håller på att göras klar eller Offerkastan där enligt sägnen en nygift kvinna dödsstörtade från hästen på väg

hem från vigseln. Vid Österbo möter spelmän upp och sista biten över spängerna går man till musik. Man kan utan överdrift påstå att smörgåsen och kaffet vid framkomsten till Nora församlingshem smakar himmelskt. Där kunde man också passa på att motionera själen genom att titta på tavlor av den franska konstnärinnan Alice De Bellmond som tillbringarna somrarna på Östa och har målat motiv från Dalälven. Inklusivt myggplågan. (Text och foto: Elisabet Andersson)

LÄR DIG MURA FÖR TRÄDGÅRD

En grupp murarelever som låter sig inspireras och handledas av Maria Björkman, med hennes trädgård som lektionsal. Eleverna fick jobba med såväl spade

som sten, inga genvägar alls. Snart har vi kanske fler trädgårdar att besöka med nya idéer kring hur man kan mura? (Text och foto Helen Wolgers)

MASSAGE

Solens strålar letade sig in genom de tunna vita gardinerna, som hängts upp i dörröppningen. Vinden fläktade genom carportens plankförsedda väggar. Utanför var sommarhettan nästan olidlig. I carporten masserades axlar, huvud, hårbotten, ansikte, händer och fötter med vana rörelser och väldoftande olja. Efteråt kunde jag vandra ut i den vackra trädgården, med håret på ända, avslappnad och med ett öppet sinne.

Och ja, denna massage förbättrar sömnen! Väl hemma lade jag mig på sängen för

att vila, och somnade. När jag slöt mina ögon kunde jag förnimma känslan av två par händer som samtidigt masserar bort stress och spänningar. Att massagebänken var tillfälligt placerad i en carport, som gjorts om till ett charmigt uterum för massage, gjorde inte upplevelsen mindre. Bilen ut och välbehaget in. Tack, Daniela och Linda, för att ni lärt er Ayurvedisk massage! (Text och bild Helen Lundell)

MEDLEMSTRÄFF

Noras hembygdsförening är en ideell verksamhet med mellan 500 och 600 medlemmar. Föreningen bygger på gemenskap och samhörighet och här möts människor i alla åldrar för socialt umgänge. I sin strävan att bli en knutpunkt i samhället tog föreningen 2010 över projektet Tåg i Tärnsjö. Tåg i Tärnsjö är precis som det låter, ett tåg i Tärnsjö som har gjorts om till vandrarhem. Kupéer har arbetats om till åtta sovrum, vilka inretts av lokala företag. I loket från 1914 finns möjlighet till restaurangverksamhet.

Inger Ingstedt och Robert Karlsson är två av de aktiva medlemmarna i den ideella hembygdsföreningen som driver Tåg i Tärnsjö. Jag blev varmt mottagen av Inger och Robert som var i fullt sjö med att laga

mat till föreningens medlemmar. Framöver kommer de aktiva medlemmarna att bjuda på grillkvällar för allmänheten på onsdagar. Kvällarna kommer ha olika teman, bland annat "Bil och Epa" och "Häst och åsna". Noras hembygdsförening driver en fantastisk rörelse som skapar samhörighet för Tärnsjös invånare. De har skapat en sevärd plats i Heby kommun och har hittat sätt att ta vara på vår rika kultur. (Text och bild: Kajsa Wejåker)

MOPEDRALLY

Pelle Wesslén, Ove Jansson och Kenneth Eriksson är de tre grundarna till Mopedrallyt i Tärnsjö, och det är det många som är väldigt tacksamma för. Lördagen den 2 juli var den drygt 40 glada själar som samlades vid Nybyggarland, strax

söder om Tärnsjö. Det har blivit en viktig tradition för många att första lördagen efter midsommar rulla fram de gamla mopederna.

Att komma dit var en mycket angenäm upplevelse. Alla mopederna stod och glänste och skvallrade om äldre tider. Det var folk där ändå från Stockholm för att delta i den 42 km långa rundan. Under resan stannade förarna fyra gånger. Vid varje stopp drog åkarna ett kort ur en korthög, ett sista kort drogs vid mål-gången, bästa pokerhanden vann sedan tävlingen.

Mopedrallyt är gratis och deltagarna betalade endast för den fika de ville konsumera under tiden. Dagen avslutades med en grillkväll på tåget i Tärnsjö. Under kvällen är jag övertygad om att många redan började längta efter nästa gång de skulle puttra fram tillsammans igen. (Text och bild: Kajsa Wejåker)

KICKANS HÄLSOHÖRNA NÅLBINDNING OCH RUNSTENAR

Nålbinding är en urgammal textil metod där man av ullgarn gör bl.a. vantar, sockor och mössor. Eller i det moderna samhället – fodral till mobiltelefoner... Plagg gjorda med nålbindingsteknik har man hittat i så olika länder som Kina, Marocko och Egypten. Tekniken i Sverige går tillbaka åtminstone till vikingatiden. Precis som vid tovning kan man valka den färdiga vanten och får då ett mycket hållbar, vattenavvisande och varmt plagg.

Linda Silja Eriksson, som också har byggt upp Runstensmuséet i Enåker, demonstrerade nålbindingstekniken i Kickans Hälsöhörna vid riksväg 56 utanför Tärnsjö. Samtidigt passade hon på att informera om just runstenar.

Kristina Hansson på Kickans lämnar också ut turistinformation. Hon har ett av de ställen i Heby kommun, tillsammans med Hantverkscentrum i Östervåla och Tegelbruksmuséet i Heby, som kommunen lämnar ett årligt bidrag till för att de skall sköta just denna information. En del av Hälsöhörnas lokal är reserverad för Tärnsjö garveri och olika läderprodukter. Doften av nytt läder stannar kvar i näsborrarna en lång stund efter att man lämnat butiken... (Text och foto: Elisabet Andersson)

OM BIN OCH VARFÖR DOM BEHÖVS - OCH VARFÖR SÅ MÅNGA?

Visste du att bin dansar? Visste du att bin kan se färger?

Det visste inte jag förrän jag besökte Västerlövstas biodlarförening vid Gröna kunskaps-huset i Östervåla onsdagen den 29 juni. Gösta Persson före detta ordförande i bi-

odlarföreningen (nu efterträdd av Elisabet Andersson) berättade trivsamt om bin och om hur biodlingar ser ut idag. När gemeneman tänker på bin så är det nog oftast honung som kommer upp i tanken, man tänker inte på hur viktiga bin är för pollinering. Idag hyr till och med biodlare ut pollineringsstjänster.

Att bin är en viktig del av det svenska samhället beror på att drygt 10 000 biodlare runt om i Sverige faktiskt arbetar med bi-samhällen. Det har dock varit en tung period där antalet biodlare har minskat de senaste åren, men förra året var det första på länge som antalet biodlare ökat. Genom information och kurser som Västerlövstas biodlarförening håller hoppas jag att fler människor får upp intresset för denna konst som går i ett med naturen. Biodlingens betydelse för pollination är central, att kunna bidra med bevarande av biologisk mångfald och dessutom få honung, för det borde vara ett tilltalande alternativ för många! (Text och bild: Kajsa Wejåker)

PROVA PÅ YOGA

Hmmmmmmmm. Vad är det i luften som surrar? Det är YOGA-lektion i Maria i Bodas garage. Här förenas kropp, sinne och själ. Daniela Galaway leder och visar.

Deltagarna njuter av YOGA-övningarna och friden som Maria lyckats skapa i sin trädgård och i sitt, till YOGA-studio omgjorda, garage. Somliga kombinerar med Ayurvedisk massage i carporten. En utmärkt kombination, exklusivt för Fest i Heby. (Text och bild: Helen Lundell)

TIPSRUNDA MED NATURRUM VID SKEKARSBO

Det kan inte ha varit annat än en av sommarens vackraste kvällar. Sol, lätt vind, lagom svalkande vatten och en och anna

fågel som fortfarande provade strupen. Just den kvällen valde Naturum från Gysinge att ha en tipsrunda med naturfrågor vi Skekarsbo utanför Tärnsjö. Under tecknade hummade sig igenom diverse frågor. Det som gjorde att tävlingen inte genomfördes var den om utsktstornet. Nämligen "hur många trappsteg är det" – och den övningen fick vara i värmen...

Naturums huvuduppgift är annars att vara en port till naturen. Det finns 29 Naturum runt om i Sverige och många av dem ligger vid nationalparker, men även vid andra natursköna platser. De skall alltid vara bemannade och det är en del mer eller mindre underliga frågor man får, berättade Jennie Dalethsson, kontaktperson vid Naturum i Gysinge.

-Frågor som "var är älgen" eller "var kan jag se hönsfåglar" kan vara svåra att ge ett exakt svar på, sade hon med ett leende. Till Gysinge kommer ofta skolklasser och man håller föredrag och ger information. Runt 20.000 besökare hinner man med på ett år. (Text och foto: Elisabet Andersson)

KONSTUTSTÄLLNING I NORA FÖRSAMLINGSHEM

Konstnären Alice de Bellmond har genom sitt fritidsboende kommit att förälska sig i Tärnsjö- och Gysingetrakten, vilket

därmed också givit avtryck i många av hennes målningar. Ett urval av dessa har visats i Nora församlingshem under Fest i Heby-veckan och bör ha väckt både igenkänning och gillande hos besökarna (trots att församlingshemssalen kanske inte är helt idealisk för konsthängning om man ska vara lite kritisk – men gallerier och utställningshallar som kan göra konstverk full rättvisa är det tyvärr ont om i vår kommun och det hedrar Nora församling att man gett utrymme för en habil konstnär av lokalt intresse). (Text o foto: Göran Lindal)

ÖPPEN TRÄDGÅRD

Som att omslutas av ro, så är det att träda in i Marias trädgård.

En värme som välkomnar bland doft och skönhet och stilla porlar vattnet. Sök skugga i uterummet med det stora vasstaket? (Text och foto Helen Wolgers)

GLÄDJESPRIDARNA I ÖSTERBO FÄBODAR

Ett hundratal personer kom till Nora församlings konsertprogram vid Österbo fäbod mitt i skogarna norr om Tärnsjö. Kvällen var ljummen (och myggfri!) och träden susade behagligt vilket skapade

en närmast magisk och tidlös känsla i den naturfagra fäbodsmiljön.

"Glädjespridarna från Österbo" – Sören Östensson, Per Englund och Ulrika Englund – underhöll med en egensinnig blandning av visor, slaggers, folkmusik och jazz varvat med underfundigt och humoristiskt mellansnack. Inte minst Sören Östensson försök att förklara den italienska texten till "O sole mio" blev en svårefterhärmlig uppvisning i sublim komik. Sedan bjöd församlingen, med den outtröttliga Inga Nordgren i spetsen, på äkta hemlagad kalvost med sylt och försäljningen gick förstås lysande. När karavanen av bilar efteråt ringlade sig tillbaka längs den smala skogsvägen kände vi alla att Österbo fäbod är ett av dessa många omistliga och ljuvliga smultronställen som gör Heby kommun så besöksvärd. (Text o foto: Göran Lindal)

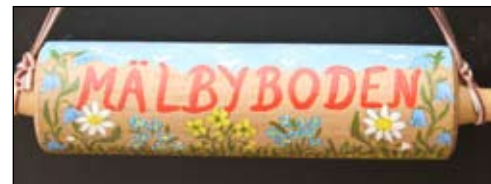
MOTOR OCH MASKINVECKA PÅ NYBYGGARLAND

Nystartade MC-museet är en riktig pärla! Jakob Martinell – eldsjälens bakom "Nybygggarland", "Tåg i Tärnsjö" och Nora hembygdsförening – upphör aldrig att överraska och imponera. Det senaste tillskottet är ett litet motormuseum, den begränsade lokalen till trots sprängfyllt med unika motorcyklar (och några bilar), de flesta från början av 1900-talet. Hit borde entusiaster från hela världen vallfärda, dels för de fantastiskt fina fordonens skull, men också för att få sig Jakobs närmast outtömliga sakkunskap på området till livs, en mer initierad och entusiastisk guide är svårt att tänka sig!

Att man runt om på anläggningen dessutom visade ångdrivna skördetröskor, urstarka stenkrossar och andra maskiner

och arbetsfordon från det mekaniserade jordbrukets barndom bekräftar bara att "Nybygggarland" är en av våra förnämsta besöksattraktioner. (Text o foto: Göran Lindal)

VITTINGE

MÄLBYBODEN

Utöver det rika utbudet som hantverksbutiken Mälbyboden vanligtvis bjuder på, har man i år utvecklat med ullbearbetning. Under Fest i Heby-veckan kan man

följa det från "ax till limpa". Den klippta obearbetade ullen kardas och spinnns till garn, som sedan används vidare till att skapa vackra och varma plagg. Kanske inte så lockande att använda i sommarvärmens sol, men man kan svalka sig med ett glas saft också! (Text och foto: Helen Wolgers)

VITTINGEGÅVAN

Berit Johansson och Ingegärd Paulsson är två eldsjälar som driver Vittingegåvan boden, där finns hantverk från närområdet. De två damerna är fantastiskt vänliga och tillmötesgående. När jag kom in var Berit i full gång med att börja med julkorten, det gäller att börja i tid.

Berit och Ingegärd driver boden för att de tycker att det är en trevlig och social fritidssysselsättning. De pysslar och knåpar och de träffar mycket människor. Bodan har öppen onsdag mellan 18.00 och 21.00 och lördagar mellan 11.00 och 15.00. Där finns vackra saker, allt från smycken till fårskinns och gratulationskort. Nästa gång du vill köpa en gåva, tänk på att du inte alltid behöver åka så långt. (Text och bild: Kajsa Wejåker)

ÖSTERVÅLA

SECOND HAND OCH TRÄDGÅRDSCAFÉ

Utanför Solrosens lokalen i Östervåla kan man inte ana vad man kommer att hitta. Utsidan i det lilla industriområdet saknar nämligen charmfaktor, det måste jag tillstå. Väl inne däremot, kan man inte låta bli att bli imponerad över kvalité och mängd. Möbler, kläder och husgeråd. Och lite till. Ett mysigt café med plats att sitta både inne och ute på innergården, finns också. Erna Ekwall, som arbetar som handledare, berättar att verksamheten långsamt ökar och mängden besökare lika så. Solrosen har kommit att bli en mötesplats för Vålaborna. (Text och foto: Helen Wolgers)

ALLSÅNG PÅ MÅRTSBOGÅRDEN

Allsångens dragkraft håller i sig. Publiken kom – trots att skyfall in i det sista verkade spoliera alla möjligheter till folkfest. Men till slut upphörde det ihållande regnandet och närmare 300 personer begav sig till Mårtsbogårdens utomhusscenen för att traditionsenligt njuta av en allsångskväll varvat med artistuppträdanden. Och det blev en trevlig stund, med behaglig temperatur och stämning på topp,

mycket tack vare allsångsledarna Tommy Jansson och Jan Andersson, vars avspända gnabbande bidrar till den familjära tonen. Att de emellanåt slirade lite på texter och melodier gjorde inget, orkestern ledd av Pär Sundin hade stadigt grepp om det musikaliska och publiken sjöng för full hals och dessutom fick alla barn som vanligt möjlighet att komma upp på scenen och sjunga "Pippis sommarvisa". Det sedvanliga spexinslaget framfördes som brukligt av Mattias Landén, i år som den yppiga Hilma, som levererade elakheter och sanningar till höger och vänster

blandat med anspelningar av mindre tryckbart slag. Att det sedan också bjöds på fina artist-uppträdanden gjorde inte saken sämre: Frida och Josefin Herrlin visade övertygande varför seriös sing-and song-writing är en genre som lockar unga kvinnliga talanger och Malin Josefsson gav ånyo prov på att hon har en röst och rockkänsla som borde rendera henne en plats bland de riktigt stora artisterna. Fina gästframträdanden gjordes av underhållaren Roger Zackrisson, dalmas men född i Östervåla, som lockade publiken till "fyllerisång" (dvs

att man fyller i vissa rader i växelsång med artisten, tro inget annat) och av "Henrik & Alexandra", ett ungt artistpar som framförde en blandning av egna och andras visor på ett mycket charmigt och musikaliskt drivet sätt.

Så allsång på Mårtsbogården, som nu arrangerades för sjätte året, verkar vara en tradition som har kommit för stanna. (Text o foto: Göran Lindal)

FOTOUTSTÄLLNING ÖSTERVÅLA BIBLIOTEK

Ove Möller ställer ut några av sina fina bilder på Östervåla bibliotek. Ove är lantbrukare boende i byn Gräsbo. Man får

definitivt en känsla av att kameran ofta är med i traktorn.

Att nyttja biblioteken till utställningslokaler gifter sig också bra med det ordinarie utbudet. Det finns ju ingen anledning att begränsa sig inom kulturen! (Text och foto: Helen Wolgers)

ASPNÄS GÅRDSKYRKA

Ibland tar sig livet spännande vändningar. När jag anländer till Aspnärs gårdskyrka träffar jag Ulrik Andersson som berättade historien om kyrkan. Han stod och pratade med en man som visade sig vara

hans kusin som han inte träffat på 30 år. Jag kände genast att det är något speciellt med Aspnärs gårdskyrka. Kyrkan ligger fantastiskt vackert med sin enorma trädgård vid en sjö. Den är byggd i början av 1300-talet med original väggmålningar från i slutet av 1500-talet. Östervåla församling äger idag kyrkan och det är 10-12 personer som idag hjälps åt att driva caféet i byggnaden bredvid. Kyrkan är aktiv. Caféet har öppet lördagar 13.00-17.00. På onsdagar är det under sommaren öppet kl. 17.00-21.00 med musik. Det går även att hyra huset intill

kyrkan. Aspnäs är en perfekt utflykt en vacker sommardag. Om du åker dit och har tur (eller otur) kanske du dessutom får en syn på den huvudlösa munken som spökar runt kyrkan! (Text och bild: Kajsa Wejåker)

BARNTEATER "TV-SOFFAN"

Trivselkväll med barnperspektiv och våfflor. Teater Fabella driver förutom sin mer vuxeninriktade verksamhet också en barngrupp och de unga skådespelarna (plus ledarna Lotta Andersson och Viktoria Landén som fick göra smärre inlägg på grund av sjukdomsfall) hade kvällen till ära premiär

på en liten pjäs som barnen själva skrivit, "TV-soffan". Den innehöll såväl slagsmål om fjärrkontrollen i en vanlig familj som sketchartade parodier på teveserier och reklamslag, allt i en fartfylld blandning. Föreställningen samlade ett femtiotal åskådare som hade mycket roligt och entusiastiskt applåderade den talangfulla ensemblens första egna steg på teaterbiljan, som i detta fall var utomhusscenen på Mårtsbogårdens kringbyggda tun.

Att det dessutom serverades frasiga våfflor med grädde och sylt gav ytterligare guldkant åt upplevelsen. (Text o foto: Göran Lindal)

DRESSYRFESTIVAL

HORS – Harboortens ryttarsällskap - har som tradition att bjuda på dressyrfestival under Fest i Heby-veckan. I år hade intresset för att delta varit så stort att man tvingats säga nej till ett par ryttare, berättar Gunbritt Pettersson. Själva tävlingen går till så att man korar två vinnare – publikens val och juryns. De tio ekipagen rider egenkomponerade program och har klätt sig, och i vissa fall hästarna, i passande utstyrsel. Alla tio tävlande ekipage får dessutom gehäng från Häst i Heby. Kvällssol, hästar, barn, ungdomar och hästar. Också vi andra. Toppen HORS!

Alla ekipage gjorde strålande uppvisningar. Juryns pris tilldelades Jessika Petterson på BC som uppträdde som "Moviestar" och publikens pris tillföll Paulina Seger på Emilion. Paulina uppträdde som prins av Persien, mystiskt och vackert. (Text: Helen Wolgers, Foto: Helen Wolgers och Bosse Lindman)

FLADDERMUSSPANING VID HARBONÄSET

Sedan förra gången Jonny de Jong höll föreläsning om fladdermöss i Heby kommun har en art tillkommit! Nu är det altså 19 arter i Serige, varav 12 i Uppland. Fladdermössen är överlägset flest av däggdjuren i Sverige, som är 70 arter.

Jonny de Jong, som arbetar vid SLU och skrev sin doktorsavhandling om fladdermöss, berättade, pekade, förklarade, svarade på frågor och var oerhört pedagogisk i en och en halv timme, innan hela gruppen tog sig till Harbonäs vid Tämnaren för att leta fladdermöss. Sammanlagt identifierades fem arter – nordisk fladdermus, stor fladdermus, troll-, dvärg- och vattenfladdermus. De svischade omkring i mörkret och identifierades med hjälp av ultraljuds-

detektorer eftersom deras läten inte är hörbara för ett mänskligt öra. Fladdermusen fanns samtidigt som dinosaurierna, och har sett ungefär likadana ut hela tiden. Men hur utveckligen av antalet individer har sett ut under de senaste 50 åren när jord- och skogsbruk har ändrats så mycket, går inte riktigt att säga. Eftersom man inte kunde pejla tidigare, hade man inget sätt att kontrollera arter och ut-

bredning så enkelt som idag. Och så enkelt som vi gjorde det vi Harbonäs i sommar-mörkret. Därav också ett fåtal bilder – det är inte lätt att fotografera fladdermöss på natten... (Text och foto: Elisabet Andersson)

KARTANS SNICKERI

Kartans snickeri i Östervåla är en plats som andas historia. Det är ett gammalt snickeri som är bevarat precis som det var förr. Huset ligger i en något övervuxen trädgård med en bäck utanför. Förr var bäcken mer av en fors och man använde då vattenkraften för att driva maskinerna. Gösta Persson var den sista som arbetade aktivt på snickeriet. Han höll igång länge och slutade runt 90-års ålder. Nu äger Östervåla hembygdsförening snickeriet och de är de som har bevarat det i dess fantastiska form.

Inne i snickeriet finns sagolika träskulpturer, stolar och till och med notställ. På väggen ser man de gamla bilderna av de som arbetade där förr. Den som är intresserad av att se snickeriet har möjlighet till det genom beställning via hembygdsföreningen. Det doftar underbart och husets

historia kryper ända in under skinnet. Om du är intresserad ta chansen att andas historia du också. (Text och bild: Kajsa Wejåker)

MUSIK I SOMMARKVÄLL - ASPNÄS

Klara stämmor i kyrkorummets svalka. Annica och Hasse Johansson, Ann-Christine och Jan-Olov Jansson stod för sången och Evelina Johansson, piano. Ack så vackert.

Karin Brodén läste dikter hämtade från Svenska Missionförbundets psalmbok. Den lilla gårdskyrkan vid Tämnaren är verkligen värd att besöka, med eller utan skönsång. En underskön miljö i ett fantastisk sommarsverige. I Östervåla, Heby kommun. (Text och foto: Helen Wolgers)

ÖSTERVÅLA MÖBELMUSEUM

Stolar och välvårdad hembygdsgård pålitligt besöksmål. Mårtsbogårdens innehållsrika hembygdssamlingar och unika möbelmuseum har länge varit ett av kommunens mest besökta turistmål. När undertecknad tittade in under Fest i Heby-veckan blev en busslast med kulturintresserade från Västerås just guidade runt anläggningen och intresset för Östervålas unika snickerihistoria var som alltid stort. Verksamheten på Mårtsbogården blir inte

mindre respektingivande av att den helt och hållet sker på ideell basis, ungefär 100 personer är involverade från maj till september för att kunna turas om att sköta visning, servering, souvenirförsäljning, reception m.m. (Text o foto: Göran Lindal)

OLPERSGÅRDEN

Det lilla privatmuseet med det stora anseendet. När professionella museikännare kommer till Ol'Persgården åtta kilometer nordost om Östervåla brukar de bli stumma av beundran. Här kliver man rakt in i ett intakt lantbrukarhem från 1815 med unika väggmålningar, bevarat husgeråd och välbevarad inredning – alltsammans ägt och drivet av Anita och Lars-Erik Olsson. Lars-Eriks släkt har bott på gården sedan 1700-talet och makarna vårdar den gamla mangårdsbyggnaden med stor sakkunskap och känsla för det unika kulturarvet. Besökare tar man bara emot efter förhandskontakt – man har ju ett vanligt jordbruk att ta hand om också – men under Fest i Heby-veckan brukar man hålla öppet lite extra. Samtidigt är de medvetna om att den känsliga miljön inte skulle klara en massinvasion av turister och måste därför vara en aning restriktiva med alltför riklig marknadsföring. Och det känns onekligen lite privilegierat att bli guidad av några med så

direkt personlig koppling till ett historiskt minnesmärke över en tid som flytt. Undertecknad, som ändå varit på Ol'Persgården vid flera tillfällen, blir lika fascinerad varje gång – man lär sig hela tiden något mer om hur människor levde och tänkte för två hundra år sedan. Detta måste helt enkelt vara ett av de mest fascinerande besöksmål man kan tänka sig om man är det minsta intresserad av historia och berikande upplevelser och något vi ska vara mycket stolta över i Heby kommun. (Text o foto: Göran Lindal)

TRÄDGÅRDSFIKA MED FÖRSÄLJNING

På Fest i Heby - veckans fredagseftermiddag kunde man ta en god kopp kaffe i trädgården utanför Östervåla Hantverks-

centrum. Fikasugen valde jag att bege mig dit. Väl där möttes jag av trevligt sällskap vid kaffebordet och de godaste mjuka kakor jag ätit på länge (tog två). Utanför butiken fanns för dagen extra material till försäljning för den som är intresserad av att spinna. I trädgården spanns tråd vid en modern spinnrock, med större spole än vad de gamla spinnrockarna vanligtvis har. Några av de som letat sig dit hade läst programmet för Fest i Heby, medan andra

passerade och passade på slinka in i trädgården för en kopp kaffe och en paus. (Text och foto: Helen Lundell)

PAY AND JUMP

En mycket varm kväll på Östervålas fina ridbana, samlas entusiastiska tjejer och ponnyer/hästar (näja, dom flesta av dessa var entusiastiska – hästarna alltså) för att ta sig över hinder på olika höjder.

Även om ambitionsnivån varierar, finns det två gemensamma nämnare: Kärlek och glöd. Tillsammans är de ostoppbara. (Text och foto: Helen Wolgers)

PROVSMAKNING AV NYSLUNGAD HONUNG

Världens viktigaste hobby på Östervåla torg. Hela tiden stannade folk till vid det lilla standet utanför Tempo, tog ett smakprov av den lokalproducerade, nyslungade honungen och fick dessutom möjlighet att ställa frågor om biodling till de erfarna odlarna Åke Lindahl, sommartorpare i Sillbo, Huddunge, och Holger Gustafsson, veteran på området från Östervåla.

Hur det hela går till kunde man åskådligt förevisa med den (för säkerhets skull tomta) bikupa som tronade mitt på bordet och det var lätt också som tillfällig besökare att gripas av den fascination för bin och deras livsnödvändiga pollineringsarbete som engagerar biodlare runt hela vår jord – att kalla biodling för världens absolut viktigaste hobby är faktiskt ingen överdrift. Och ja: alla honungsburkar såldes snabbt slut!

(Text o foto: Göran Lindal)

SLÖJD, HANTVERK OCH TURIST-INFORMATION

Mitt i Östervålas centrum sitter det en liten dam, hon heter Hulda. Att Hulda inte är en levande dam förstår man ganska

snabbt, men hon är ändå väldigt söt där hon sitter på sin stol och välkomnar alla in till hantverkscentrum.

Hantverkscentrum har funnits i ungefär 12 år tror Viola Andersson som kan det mesta om den ideella föreningen som driver butiken och har prylarna i huset. Nästan alla saker som finns där är gjorda av invånare i Heby kommun. Det är cirka 50 olika hantverkare som säljer delar av sina verk där.

Inne i butiken finns även en mängd information om vad man kan hitta på i besöksväg i kommunen. Personalen är också otroligt vänlig och ger gärna tips områdets spännande platser. Det var svårt att slita sig från butiken. Efter att jag hade bestämt mig för att köpa ett litet smycke och dessutom fått välja ask själv kunde jag inte annat än att gå därifrån med ett glatt humör och ett bra utflyktstips till nära och kära. (Text och bild: Kajsa Wejåker)

TRAKTORRACE

"Och vinnare i 2011 års traktorrace: Sven-Erik Lindberg, Kanikebo".

Den som trodde att lite kyla och några droppar regn skulle stoppa en entusiastisk traktorpublik, tog miste. Lite grann kan man nog säga att begreppet "man ur huse" kan gälla när det gäller Östervåla-Harbo LRF:s arrangerade traktorrace under Fest i Heby. Husen är i det här fallet inte enbart närliggande – det fanns gäster som kom ända från Australien! Enligt ryktet toppade dessa ungdomar veckans upplevelser på Peace&Love festivalen i Borlänge med att avsluta på traktorrace i Ingborgsbo. 170 bilar på parkeringen och en uppskattning om ca 350 besökare. Väl upptrampad stig till tipsrundan och ett stort antal försålda "knäppkorvar". Vilket arrangemang! (Text: Helen Wolgers Foto: Mats Wolgers)

